

CV Huuhkajien päävalmentajahakuun

Arto Tapio Tiihonen, 8.3.1960

Tähän on valittu sellainen koulutus, työ ja muu kokemus, joista katson olevan suoraan hyötyä A-maajoukkueen päävalmentajan tehtävässä. CV-tietojen lisäksi olen avannut osaamistani suhteessa niihin vaatimuksiin, joita uskon Huuhkajien päävalmentajan tehtävässä tarvittavan. Yleensä CV-tiedoissa kerrotaan vain muodollinen pätevyys kyseiseen tehtävään, mutta käsittääkseni jalkapallon A-maajoukkueiden päävalmentajien muodollisista pätevyysvaatimuksista ei edes kansainvälisesti ole olemassa mitään kunnollista standardia.

Päättäjienkin olisi aina hyvä tietää, miten hakija kuvittelee koulutuksensa ja (työ)kokemuksensa auttavan kyseisen tehtävän hoitamisessa. Helpotan työtä tältä osin. Julkaisutoimintaani en tässä CV:ssä käsittele, vaan se on osana kirjallista hakemustani.

Koulutus

1979: Ylioppilastutkinto, Mikkelin Lyseon lukio.

1990: Liikuntatieteiden kandidaatin tutkinto: 19.12.1990. Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteellinen tiedekunta.

Opiskelin valmennuslinjalla pääälajina jalkapallo, sivulajina koripallo, vaikka valmistuinkin liikuntasosiologia pääaineena (valmennuslinjalla pääaine saattoi olla vain liikuntabiologiaa).

Pro gradu: Tiihonen, Arto (1990) Urheilu kertomuksena. Liikuntasosiologian pro gradu. Jyväskylän yliopisto, Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Käsittelee pääosin jalkapalloa.

1996: Liikuntatieteiden lisensiaatin tutkinto, 19.6.1996. Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteellinen tiedekunta.

Lisensiaatin työ: Tiihonen, Arto (1996) Urheilullisen miehen mahdolliset maskuliinisuudet. Lisensiaatintyö. Jyväskylän yliopisto, liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Käsittelee pääosin miesurheilijoita.

2002: Filosofian tohtorin tutkinto, 28.3.02. Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.

Väitöskirja: Tiihonen, Arto (2002) Ruumiista miestä, tarinasta tulkintaa: oikeita miehiä – ja urheilijoita? Jyväskylä, LIKES-tutkimuskeskus, 134. Käsittelee miesurheilijoita ja liikuntakulttuuria.

Kävin kouluni Mikkelin Lyseossa, jonka loistavan jalkapallojoukkueen pelaaja (toinen kärki, keskushyökkääjä ja ”kymppipaikka”), kapteeni ja valmentaja olin. Opiskelin liikunnalla valmentajatutkinnosta yleis-, aine- ja osin syventävätkin opinnot, mutta en nähnyt mieltä tehdä pro gradua liikuntabiologiaan, koska olin joukkuelajien edustaja. Tutkinnon sainkin liikuntasosiologia pääaineena ja gradussa käsitteelin jalkapalloilijan uraa, jalkapallokulttuuria ja –taktiikkaa. Lisensiaatin työssä ja väitöskirjassa laajensin ja syvensin aiheitani käsittelemään urheilullisen miehen elämää ja sen tulkintoja.

Työkokemus, josta hyötyä valmentajan tehtävässä

2015- erikoistutkija, Turun yliopisto (urheiluseuratoimintaa ja urheilun lajilittojen toimintatapoja koskeva työ)

2014-: tietokirjailija, tiedetoimittaja, blogisti, kouluttaja (runsaasti artikkeleita urheilusta ja jalkapallosta)

2004-: tuntiopettaja, Lahden ammattikorkeakoulu, Liikunnan laitos/Haaga-Helia amk, Vierumäen yksikkö (liikunta- ja urheilusosiologia sekä opinnäytetöiden tekeminen)

2002-2004: tutkija, Lahden ammattikorkeakoulu, Liikuntainstituutti Pajulahti (liikunnan ja urheilun tutkimusta)

2002: viestintäpäällikkö, Liikuntatieteellinen Seura ry.

2000-2002: tutkija, Valtion liikuntaneuvosto, erityisliikunnan jaosto, OPM;

1999-2001: projektipäällikkö (Sukupuoli & urheiluvalmennus -projekti, SLU/OPM, jossa kehitettiin huippu-urheiluvalmennusta urheilijoiden erilaisuus huomioiden)

1994-1998: tutkija, Valtion liikuntaneuvosto, liikuntatieteellinen jaosto, OPM (urheilun ja urheilijoiden tutkimus keskeisenä teemana)

1988-1991: koulutus- ja tutkimussihteri, Opiskelijoiden Liikuntaliitto (liikunnan ja urheilun kehittäminen korkeakouluissa)

Minulla on erittäin laaja tietämys suomalaisesta urheilusta sen eri puolilta, olen työskennellyt tutkijana, kehittäjänä, kouluttajana, opettajana, tiedottajana ja tunnen hyvin sekä organisaatiot että suuren määrän urheiluelämän vaikuttajia - ja he myös tuntevat minut tai ainakin työni jäljet. Vaikka olen välillä

työskennellyt myös muilla aloilla, niin aina yksi keskeinen kiinnostuksen ja kehittämisen kohde on ollut ihmisten vahvistaminen ja voimaannuttaminen, heidän toiminta-, liikunta- ja selviämiskykyä kehittäminen. Tästähän valmentamisessakin on kysymys.

Valmennuskokemus ja -pätevyys

1976-1981: Nappulakoulun ohjaaja ja vetäjä, MiPK.

1983: Valmennuspäällikkö (junioritoiminta), JyP-77.

A-valmentajatutkinto 1984 (jalkapallo).

1984-1985: Jalkapallovalmentaja, Blue Eyes Team (naisten 2-divisioona).

1999-2001: Valmentamisen kehittämisprojekti (SLU/OPM): Tiuhonen, Arto (2001): SuVaa valmennukseen. Sukupuoli ja urheiluvallennus. SLU-julkaisu 7/01.

2001-2003: Valmennustiimin jäsen (IVU & KontU –juniorijoukkue)

Vaikka valmennuskokemukseni on vähäinen, niin alunperin suuri tavoitteeni oli kouluttautua A-maajoukkueen päävalmentajaksi. Olin ensimmäisiä palloilulajien akateemiseen koulutukseen valittuja opiskelijoita. Kun Jyväskylän yliopiston valmennuskoulutus keskittyi liikuntabiologiaan oli yhtenä vaihtoehtonani lähteä opiskelemaan ulkomaille. Tähän ei kuitenkaan tarjoutunut tilaisuutta, mutta sen sijaan tein uudenlaista jalkapallo- ja urheilututkimusta, josta on ollut hyötyä ainakin jälkeeni tulleille tutkijoille, joita olen ohjannut heidän valmennusta koskevissa opinnäytteissään ja myös valmennusta opiskelleille liikunnanohjaajaopiskelijoille työstäni on ollut paljon iloa.

Valmennusta koskevien opinnäytteiden ja väitöskirjojen ohjaus

Esa Rovio (2002): väitöskirjan ohjaus, JY: Liikunta- ja terveystieteiden tdk (jääkiekkovalmennusta käsittelevä työ)

Kirsi Hämäläinen (2003): lisensiaatintyön ohjaus, JY: Liikunta- ja terveystieteiden tdk (valmentajuutta käsittelevä työ),

Marko Asell (2004): opinnäytetyön ohjaus. Lamk: liikunnan laitos. (urheilijan uraa ja valmennusta käsittelevä työ)

Antti Nikander (2006): väitöskirjan ohjaus, JY: Liikunta- ja terveystieteiden tdk (jalkapallovalmennusta käsittelevä työ),

Kirsi Hämäläinen (2008): Väitöskirjan ohjaus, JY: Liikunta- ja terveystieteiden tdk (valmentamisen eetosista).

Sami Luimula (2011): lisensiaatintyön ohjaus, JY: Liikuntatieteiden tdk (jääkiekkotaktiikoita käsittelevä työ).

Näissä opinnäyteprosesseissa olen tietysti oppinut paljon ihmisiltä, jotka ovat tienneet urheilemisesta ja valmennuksesta todella paljon sekä teoriassa että käytännössä. Esa Rovion kanssa yritimme viedä valmennustietämystämme myös Palloliittoon, mutta ehkä aika ei vielä tuolloin ollut riittävän kypsä, jotta sosiaalipsykologiset ja sosiologiset näkemykset olisi osattu ottaa liitossa vastaan. Sen sijaan Kirsi Hämäläisen korkeatasoinen tietämys on nyt ollut useita vuosia olympiakomitean käytössä ja vaikuttaa voimakkaasti nykyvalmentajien osaamisen kehittämiseen. Marko Asellilta opin tietysti hurjasti siitä, miten yksilölajin todellinen huippu on kokenut urheilu-uransa ja sen, miten häntä on valmennettu. Antti Nikanderin työn kautta avautui jalkapallon valmennusprosessin ja tulokseen vaikuttavien tekijöiden kokonaisuus. Sami Luimula taas vei minutkin miettimään jääkiekon ja jalkapallon pelitaktiikoiden eroja ja yhtäläisyyksiä sekä opetti näkemään, miten tärkeässä roolissa pelin ymmärtäminen on myös jääkiekossa.

Pelaajakokemus ja -saavutukset

1974: C-juniorien SM-hopea (MiPK), SM-turnauksen all stars –joukkue

1976: KLL:n mestaruus (oppikoulu-cup), Mikkelin Lyseo

1977: KLL:n mestaruus (oppikoulu-cup), Mikkelin Lyseo

1978: A-junioreiden SM-hopea (MiPK), KLL:n hopea (oppikoulu-cup), Mikkelin Lyseo, TUL:n mestaruus (MiPK)

1979: SM-sarja (MiPK, 3 maalia)

1981: OLL:n mestaruus (opiskelijoiden SM), Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, Pohjoismaiden opiskelijamestaruus.

1982: OLL:n mestaruus (opiskelijoiden SM), Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta

1983: 2-divisioona, 2. lohossa (JyP-77)

2010: Ikämiesten 50+ Helsingin piirin mestaruus (Puotinkylän Valtti)

2011: Ikämiesten 50+ Helsingin piirin 2. (Puotinkylän Valtti)

Hyvän valmentajan ei tarvitse olla hyvä pelaaja, mutta pelaajanakin hyvän valmentajan on osattava lukea peliä ja kannustaa kanssapelaajiaan. Pelaajana korkeimmaksi tasokseni jäi yksi kausi mestaruussarjassa,

mutta pääsin kyllä poikien maajoukkue-ehdokkaitten leireille ja ensimmäinen SM-sarjaotteluni kirjautui 16-vuotiaana, vaikka olinkin vain vaihtopenkillä. Valmentajapestin kannalta tärkeämpää lienee se, että voittoprosenttini kaikissa käymissäni otteluissa on erittäin korkea, mikä näkyy tuloksista erinomaisesti. Peliurallani hävisin joinakin vuosina vain yhden ottelun, joskus muutaman. SM-sarjasta putoamiseen johtaneena vuonnakaan en pelannut kovin monessa häviöön päättyneessä ottelussa. Ehkä sekini on Huuhkajien valmentajuuden kannalta merkittävää, että kolmena vuonna olin joukkueen tärkein pelaaja, ”kymppipaikalla” (ja epävirallinen kenttävalmentajakin) joukkueissa, jotka voittivat KLL:n hopean ja kaksi OLL:n mestaruutta pelaajistolla, joka oli huomattavasti heikompi kuin monien vastustajien joukkueet. Vaikka (koska) olen mielestäni erittäin hyvä häviäjä, niin kovin usein en ole joutunut häviötä jalkapallo-ottelussa kokemaan. Ehkä se kertoo enemmän minusta kuin muodolliset suoritukset tai pitkä kokemus. Mainittakoon kuitenkin, että lyhyen urani aikana ehdin pelata mm. Arto Tolsaa, Pasi Rautiaista, Kari Ukkosta, Petteri Kupiaista, Ari Heikkistä, Esko Rantaa, Petri Uimosta, Jallu Rantasta, Jari Europaeusta, Ville Rajantietä, Pekka Vepsäläistä ja Kari Elorantaa vastaan (pelipaikkatasolla) ja mm. Petri Järvisen, Kimmo Tarkkion ja Antti Ronkaisen kanssa samassa joukkueessa. Petri Järvisen kanssa teimme todennäköisesti ensimmäisen jalkapallotekniikkakisojen mallivideonkin.

Luottamus- ja asiantuntijatehtävät

2004-2006: Suomen Liikunta ja Urheilu (SLU): eettisen valiokunnan asiantuntijajäsen;
2003-2007: Valtion liikuntaneuvosto (VLN), erityisliikunnan jaoston jäsen;
2000-2002: SLU: ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen neuvottelukunta; jäsenyys
1998-1999: Valtion liikuntaneuvoston (VLN) jäsenyys;
1998-1999: VLN:n erityisliikunnan jaoston puheenjohtajuus;
1995-1999: Valtion liikuntaneuvoston liikuntapoliittisen jaoston jäsenyys;
1994-1995: Opetusministeriön Naisen asema liikuntakulttuurissa (Piikkarit) – työryhmän jäsenyys;
1994-1997: Uudenmaan läänin liikuntalautakunnan jäsenyys;
1993-1995: Helsingin kaupungin liikuntalautakunnan jäsenyys;

Luottamustehtäväksi voisin lukea myös em. valmennusta koskevien opinnäytteiden ohjaukset, jotka tekee erityisen merkitykselliseksi se, että en ole koskaan ollut päivääkään töissä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa. Minun asiantuntemukseeni on kuitenkin luotettu erityisesti valmennukseen alan opinnäytteiden kohdalla. Tähän valikoimistani luottamustehtävistä on käsittääkseni hyötyä myös A-valmentajan tehtävässä, onhan siinä kuitenkin osa liikunta- ja urheilupolitiikan establishmentiä, jonka tuntemisesta lienee hyötyä. Viime vuosina en ole ollut urheilun tai liikunnan luottamustehtävissä, mutta olen tehnyt tutkimusta, jossa olen ollut paljon tekemisissä tämänkin päivän urheiluelämän vaikuttajien kanssa. Senkin voinen sanoa, että olen noissa luottamustehtävissäni pystynyt vaikuttamaan moniin asioihin vieden niitä suuntiin, joita olen alan asiantuntijana pitänyt tarpeellisena. Urheilun eettisyys, sukupuolten ja erityisryhmien tasa-arvo ovat nyt monista epäkohdista huolimatta aivan eri tasolla kuin 1900-luvulla. Niihin ja valmentamisen filosofiaan olen ehkä eniten keskittynyt noissa luottamustehtävissä.

Hankekokemus

Ote-projekti. Opiskelijoiden liikunta ja hyvinvointihanke (suunnittelu, johto). Opiskelijoiden liikuntaliitto ry. 1992-1994. Liikunta-Suomi –hanke (OPM/SLU). OPM-rahoitus.
Isät, pojat ja urheilu –projekti. Likes-tutkimuskeskus (suunnittelu, ohjaus). 1995-1997. OPM-rahoitus.
SuVaa valmennukseen –projekti. (suunnittelu, toteutus). SLU/OPM. 1999-2001. OPM-rahoitus.
Voimaa vanhuuteen –ohjelma. Ikäihmisten voima- ja tasapainohanke (suunnittelu, johtoryhmä). Ikäinstituutti. 2005-2011. RAY-rahoitus. <http://www.voimaavanhuuteen.fi/fi/etusivu/>
Kolmaslähde –hanke (ohjausryhmä ja puheenjohtaja). 2008-2014. Rahoittavana viranomaisena toimii Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Kolmas lähde koordinoi opetus- ja kulttuuriministeriön ESR-kehittämisohjelmaa ”Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisalojen kolmas sektori hyvinvointipalvelujen tarjoajana”.
<http://www.kolmaslahde.fi/>
Kaikki käy koulua (työnohjaajakonsultti). Helsingin kaupungin 8-9. luokkalaisille syrjäytymisvaarassa oleville nuorille tarkoitettu projekti. 2011-.

Päijät-Hämeen terveysliikunnan Living Lab – terveysliikkujan ääni –hanke (tieteellinen ja asiantuntijaryhmä, töiden ohjaaja). Lahden ammattikorkeakoulu & Lahti School of Innovation. 2010-2011.

Elämänkulku ja ikäpolvet –hanke (suunnittelu, toteutus). Vanhustyön keskusliitto & Ikäinstituutti. 2011-2014. RAY-rahoitus. www.ikapolvet.fi

Lisäksi erittäin monessa hankkeessa vierailevana asiantuntijana, luennoitsijana ja kouluttajana.

Huuhkajien päävalmentajuus on hanke, jossa päävalmentaja on projektin johtaja. Minulla on erittäin pitkä kokemus projektisuunnittelusta ja hankkeiden toteutuksesta työntekijöiden rekrytointeineen, ohjauksineen ja tulosten saavuttamisineen taloudellisestikin. Päävalmentajan työssä keskeistä on erittäin hyvän suunnitelman tekeminen, hankkia sen toteuttamiseksi toimiva tiimi ja saada projekti lentoon sekä joukkueen että kaikkien yhteistyökumppaneiden kanssa. Olen toiminut sekä ihmisten ohjaajana että isojen hankkeiden johdossa, joten tiedän miten yksittäistä pelaajaa tuetaan, mutta näen myös tiimimme ja A-maajoukkueen osana Palloliiton toiminnan kehittämistä, jalkapallo- ja muunkin valmennuksen kehittämistä sekä koko jalkapallokulttuurin voimistamista. On selvää, että suomalainen jalkapallo ei kehity ellemmme me kaikki, mutta varsinkin jalkapallovalmennuksen parissa toimivat, osaa toimia yhdessä. Eihän minkään urheilulajin päävalmentaja kuitenkaan voi yksin vaikuttaa jalkapallon tasoon, mutta hän kyllä voi osaamisellaan saada aikaan muutoksia, jotka myös vaikuttavat pelaajien, pelin ja yleensä osaamisen tasoon.